

20141996129

L I G J
PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN
E LIGJIT PËR MBROJTJE TË TRASHËGIMISË KULTURORE

Neni 1

Në tekstin e plotë të Ligjit për mbrojtje të trashëgimisë kulturore ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 20/2004, 115/2007, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14 dhe 44/14) fjala "shpirtërore" zëvendësohet me fjalën "jomateriale", fjala "shpirtërore" zëvendësohet me fjalën: "jomateriale", ndërsa fjala "shpirtërore" zëvendësohet me fjalën: "jomateriale".

Neni 2

Në nenin 3 pas paragrafit (1) shtohen tre paragrafë të rinj (2), (3) dhe (4), si vijojnë:

"(2) Trashëgimi e patundshme kulturore janë të mirat materiale me status të trashëgimisë kulturore të ngritura mbi tokë ose të varura nga ajo, përkatësisht të cilat nuk mund të lëvizin dhe të zhvendosen nga njëri vend në vendin tjetër pa u dëmtuar me këtë rast esenca e tyre (të mira të patundshme sipas natyrës), si dhe të mira të cilat sipas cilësive të tyre fizike janë të tundshme, ndërsa për shkaqe të arsyeshme janë në përbërje të ndonjë të mire të patundshme si: instalime, pajisje, elemente zbukurimi dhe ngjashëm, që në mënyrë të përhershme janë të lidhura me të mirën e patundshme ose në mënyrë të përhershme shërbejnë për shfrytëzimin e saj (të mira të patundshme sipas dedikimit).

(3) Trashëgimi kulturore të tundshme janë të mirat materiale me status të trashëgimisë kulturore të cilat në tërësi mund të lëvizin ose zhvendosen nga njëri vend në vendin tjetër, pa u dëmtuar me këtë rast esenca e tyre.

(4) Trashëgimia kulturore jomateriale janë format e ndryshme dhe dukuritë e krijimtarisë shpirtërore njerëzore në të kaluarën, të cilën bashkësitë, grupet dhe individët e njohin si trashëgimi të vet kulturore dhe e cila bartet nga gjenerata në gjeneratë në territorin e Republikës së Maqedonisë."

Paragrafët (2) dhe (3) bëhen paragrafë (5) dhe (6).

Neni 3

Në nenin 5 paragrafi (6) pika në fund të fjalisë zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: "me përjashtim të ndërtesave dedikimi kryesor dhe efektiv i të cilës është ruajtja ose ekspozimi i trashëgimisë kulturore të tundshme dhe vendet e veçanta të strehimit të përcaktuara për vendosjen e trashëgimisë kulturore të tundshme, si dhe qendrat në të cilat gjendet një numër i konsiderueshëm i përmendoreve dhe trashëgimisë kulturore të tundshme të përcaktuara si objekt i mbrojtjes në rast të konfliktit të armatosur, të cilat mbrohen pa rrethin e tyre të drejtpërdrejtë".

Neni 4

Në nenin 11 në pikën 25 lidhëza "dhe" zëvendësohet me "pikëpresje" dhe pas pikës 26 shtohen nëntë pika të reja 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34 dhe 35, si vijojnë:

„27. "Mbrojtje e drejtpërdrejtë" janë punët e konservimit, restaurimit, rikonstruktimit, sanimit, adaptimit, preventimit dhe çdo lloj tjetër i intervenimit të drejtpërdrejtë mbi të mirat e mbrojtura që merren në interes publik;

28. "Të mira për të cilat në mënyrë të bazuar supozohet se paraqesin trashëgimi kulturore janë të mirat materiale dhe jomateriale, si trashëgimi potenciale kulturore, janë të inkuorpuara në ndonjërin nga evidencat zyrtare mbrojtëse ose meritojnë të jenë të mbrojtura si trashëgimi kulturore pa dallim të mosevidencës së tyre momentale si të tilla;

29. "Vendzbulim arkeologjik" është pjesë e tokës ose sipërfaqes nën ujë që përmban gjetje të trashëgimisë arkeologjike;

30. "Hulumtim arkeologjik" është hulumtimi në terren që realizohet në vend të caktuar në tokë apo nën ujë me përmbajtje të vërtetuar arkeologjike, përkatësisht qëllimi i të cilit është gjetja, zbulimi, grumbullimi, identifikimi, shpëtimi, ruajtja, prezantimi, popullarizimi dhe shfrytëzimi i elementeve të trashëgimisë arkeologjike;

31. "Trashëgimi arkeologjike" janë të mirat e patundshme dhe të tundshme ose mbetjet e tyre dhe gjurmë të tjera të ekzistimit dhe veprimit të njeriut në epokat e kaluara gërmimi ose zbulimi i të cilave në mënyrë tjetër, është burim kryesor i informatave dhe mbrojtja dhe studimi i të cilave ndihmojnë që të ndriçohet historia e njerëzimit dhe lidhjet e tij me rrethin natyror. Trashëgimi arkeologjike janë veçanërisht: struktura, konstruksione, grupe të objekteve, lokalitete të zhvilluara, sende të tundshme dhe mbetje të llojit tjetër, pa dallim nëse janë në tokë ose nën ujë;

32. "Gjetje arkeologjike" është çdo element i trashëgimisë arkeologjike që është produkt i gërmimit arkeologjik, rekonstruktimi ose lloji tjetër i hulumtimit arkeologjik, pa dallim nëse paraqet gjetje sipërfaqësore ose nënujore, relikte ose gjetje të zbuluara në ndonjë mënyrë tjetër;

33. "E drejta e trashëgimisë kulturore" është e drejta e secilit, që individualisht ose në grup t'i shfrytëzojë dobitë e trashëgimisë kulturore, të kontribuojë për ruajtjen dhe pasurimin e saj dhe ta njohë dhe respektojë trashëgiminë e vet kulturore dhe trashëgiminë kulturore të tjerëve;

34. "Menaxhim me trashëgiminë kulturore" është kryerja e autorizimeve të caktuara për ndonjë të mirë dhe mbrojtjate saj dhe shfrytëzimi në pajtim me qëllimet e mbrojtjes së trashëgimisë kulturore dhe

35. "Plan për menaxhim me trashëgiminë e patundshme kulturore" është dokument i planit në të cilin subjekti i ngarkuar për punët e menaxhimit me të mirën kulturore i planifikon masat dhe aktivitetet për mbrojtjen e trashëgimisë kulturore."

Neni 5

Në nenin 21 paragrafi (1) pas fjalëve: "që kanë të bëjnë me Maqedoninë" presja shlyhet dhe shtohen fjalët: "dhe dorëshkrimet e vjetra në gjuhë tjera dhe nga kultura të tjera në Maqedoni", ndërsa pas fjalëve: "të përcaktuar me ligj", shtohen fjalët: "materiali i dorëshkrimit i vjetër i botuar i notave dhe filatelistik,".

Neni 6

Në nenin 34 në paragrafin (2) pika në fund të fjalisë zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: "ndërsa për vendzbulime arkeologjike dhe kadastra e trashëgimisë arkeologjike (në tekstin e mëtejshëm: kadastra arkeologjike)".

Në paragrafin (5) pas fjalëve: "evidenca" shtohet presje dhe fjalët: "kadastra arkeologjike".

Neni 7

Në nenin 35 paragrafi (7) ndryshohet si vijon:

"Mbi elaboratet e përpiluara nga subjektet e paragrafit (5) të këtij neni, revizion kryen Drejtoria. Nëse me revizion vërtetohet se ata nuk janë përpiluar në pajtim me këtë ligj dhe me aktin e paragrafit (10) të këtij neni, Drejtoria ia kthen për përpunim shtesë përpiluesit. Përpiluesi detyrohet në afat prej 30 ditësh ta përpilojë në mënyrë plotësuese elaboratin në pajtim me vërejtjet nga revizioni i kryer."

Pas paragrafit (7) shtohen dy paragrafë të rinjë (8) dhe (9), si vijojnë:

"(8) Me përjashtim nëse subjektet kompetente nga paragrafi (5) i këtij neni, nuk kanë mundësi t'i përpilojnë elaboratet e valorizimit dhe revalorizimit të trashëgimisë kulturore, elaboratet i përpilon komisioni i emëruar nga ministri i Kulturës. Kryetari dhe anëtarët e komisionit emërohen nga radhët e punëtorëve shkencorë me titull shkencor lëndor për valorizim, përkatësisht revalorizim të së mirës përkatëse dhe nga radhët e punëtorëve profesionalë me titull

profesional nga sfera e mbrojtjes së trashëgimisë kulturore lëndore për valorizim, përkatësisht revalorizimn të së mirës në fjalë. Komisioni profesional është i përbërë nga kryetari dhe katër anëtarë me mandat deri në përfundim të valorizimit, përkatësisht revalorizimit të së mirës.

(9) Gjatë emërimit të komisionit profesional nga paragrafi (8) i këtij neni, mbahet llogari për përfaqësimin përkatës dhe të drejtë të bashkësive në Republikën e Maqedonisë."

Paragrafi (8) bëhet paragraf (10).

Neni 8

Në nenin 37 në pikën 2 fjalët: "trashëgimi kulturore me rëndësi të madhe" zëvendësohen me fjalët: "trashëgimi kulturore e rëndësishme".

Neni 9

Në nenin 38 pas pikës 3 shtohet pikë e re 4, si vijon:

"4. Të mirat e patundshme të rajonit të përfshirjes së planit hapësinor dhe urbanistik të parapara për mbrojtje në pajtim me bazat mbrojtëse-konservuese, deri në miratimin e aktit për mbrojtje".

Neni 10

Në nenin 41 në paragrafin (2) fjalët: "Ministria e Kulturës" zëvendësohen me fjalët: "Drejtoria".

Në paragrafin (3), pas fjalëve: "Qeveria e Republikës së Maqedonisë" shtohen fjalët: "e pas mendimit paraprak të Këshillit Nacional për Trashëgimi Kulturore,".

Neni 11

Në nenin 42 paragrafi (2) fjalët: "Ministria e Kulturës" zëvendësohen me fjalën: "Drejtoria".

Neni 12

Pas nenit 44 shtohet titull i ri dhe nen i ri 44-a, si vijojnë:

"Evidenca kadastrale

Neni 44-a

(1) Aktet për mbrojtje, aktet për ndryshime dhe aktet për ndërprerjen e mbrojtjes së trashëgimisë së patundshme kulturore, Drejtoria në afat prej 30 ditëve nga plotfuqishmëria e tyre, në formë të shtypur dhe elektronike i dorëzon te Agjencia për Kadastër të Patundshmërive për shkak të shënimit në librin publik për regjistrimin e të drejtave të patundshmërive.

(2) Agjencia për Kadastër të Patundshmërive detyrohet që me detyrë zyrtare të kryejë shënimin e akteve nga paragrafi (1) i këtij neni në librit publik për regjistrimin e të drejtave të patundshmërive.

(3) Kufijtë e të mirave të patundshme të mbrojtura në fjalë dhe zonat e tyre kontaktuese, Agjencia për Kadastër të Patundshmërive i fut në bazë gjeodezike në përpjesëtim 1:1000.

(4) Agjencia për Kadastër të Patundshmërive vendos vërejtje në librin publik për regjistrimin e të drejtave të patundshmërive se punohet për të mirë të mbrojtur të veçantë ose të mirë në përbërje të tërësi monumentale ose rajonit kulturor, përkatësisht në rajonin e mbrojtur.

(5) Drejtoria i publikon në ueb faqen e saj kufijtë e të mirave të mbrojtura të patundshme."

Neni 13

Në nenin 46 paragrafi (4) fjalët: "kurse për të mirat e mbrojtura të patundshme edhe te organi kompetent i administratës shtetërore për regjistrimin e të drejtës së pronësisë" fshihen.

Neni 14

Titulli i Seksionit 8 ndryshohet si vijon:

"INSTRUMENTE TË PLANIT PËR MBROJTJEN E TRASHËGIMISË KULTURORE"

Neni 15

Në nenin 49 në paragrafin (1) fjalët: "Qeveria" zëvendësohen me fjalët: "Kuvendi" kurse pas fjalëve: "me propozim të" shtohen fjalët: "Drejtorisë, e pas mendimit paraparak nga".

Në paragrafin (2) numri "15" zëvendësohen me numrin "5"

Pas paragrafit 2 shtohen pesë paragrafë të rinj (3), (4), (5), (6) dhe (7) si vijojnë:

"(3) Strategjia nacionale i përmban qëllimet dhe parimet themelore të mbrojtjes dhe përcaktimet strategjike në vijim: legjislacioni, financimi, institucione për mbrojtje, vetëdija publike dhe edukimi, identifikimi, hulumtime arkeologjike, mbrojtja e trashëgimisë së patundshme kulturore, mbrojtja e trashëgimisë së tundshme kulturore, mbrojtja e trashëgimisë jomateriale kulturore, parandalimi nga veprime të paligjshme, mbrojtja në rast të fatkeqësive natyrore dhe konfliktit të armatosur, mbrojtja e trashëgimisë kulturore nga ndotja e ambientit jetësor, shfrytëzimi i trashëgimisë kulturore, arsimit dhe edukimi i kuadrove, digjitalizimi i trashëgimisë kulturore dhe popullarizimi i trashëgimisë kulturore. Strategjia nacionale përmban plan aksional për realizimin e aktiviteteve të definuara, dinamikën, bartësit e aktiviteteve dhe projektimet e mjeteve buxhetore dhe jashtëbuxhetore, si dhe indikatorët për evaluimin e zbatimit të Strategjisë nacionale.

(4) Pas tekstit të propozimit të Strategjisë nacionale, Drejtoria organizon debat publik.

(5) Mjetet për realizimin e Strategjisë nacionale sigurohen në Buxhetin e Republikës së Maqedonisë.

(6) Strategjia nacionale dorëzohet te Kuvendi i Republikës së Maqedonisë së paku gjashtë muaj para skadimit të vlefshmërisë së strategjisë nacionale paraprahe.

(7) Për realizimin e aktiviteteve në pajtim me planin aksional të Strategjisë nacionale, Drejtoria një herë në vit dorëzon raport te Kuvendi i Republikës së Maqedonisë."

Paragrafi (3) bëhet paragraf (8).

Neni 16

Pas nenit 49 shtohet titull i ri dhe nen i ri 49-a, si vijojnë:

"Plani për menaxhim me trashëgiminë e patundshme kulturore

Neni 49-a

(1) Për menaxhimin me tërësinë monumentale dhe rajonit kulturor për të cilat është miratuar akt për mbrojtje, miratohet plan për menaxhimin e trashëgimisë së patundshme kulturore (në tekstin e mëtejme: plan për menaxhim). Plani për menaxhim mund të miratohet edhe për lloje tjera të trashëgimisë së patundshme kulturore nëse kjo është përcaktuar me aktin për mbrojtje.

(2) Plani për menaxhim duhet të jetë i harmonizuar me qëllimet, masat dhe aktivitetet për mbrojtjen dhe menaxhimin e të mirave të mbrojtura kulturore, të përcaktuara me këtë ligj, aktin për mbrojtje, standardet ndërkombëtare dhe marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Maqedonisë, si dhe planet urbanistike dhe dokumentacionin e planit urbanistik të parapara me ligj. Zbatimi i planit për menaxhim mund të përkrahët edhe me mjetet e Buxhetit të Republikës së Maqedonisë, përmes Ministrisë së Kulturës, në procedurë të përcaktuar me ligj.

(3) Plani për menaxhim nga paragrafi (1) i këtij neni duhet t'i përmbajë masat dhe aktivitetet për mbrojtjen e trashëgimisë kulturore, edhe atë:

- hyrje (pasqyrë e të mirave të patundshme të mbrojtura me vlerat, rëndësinë, karakteristikat, kufijtë e shprehur në tekst dhe përmes hartës, metodologjia e përgatitjes dhe gjendja);

- zhvillimi historik;
- menaxhimi;
- faktorët dhe rreziqet;
- potencialet dhe vizioni;
- qëllimet kryesore të planit;
- planifikimi i zhvillimit urban dhe rehabilitimi urban;
- plani aksional për zbatimin e planit me implikime fiskale të nevojshme për zbatimin e tij;
- subjektet dhe mënyra e zbatimit të planit dhe
- rezyme dhe shtojca përkatëse të planit.

(4) Planin për menaxhim nga paragrafi (1) i këtij neni, e miraton subjekti i përcaktuar me aktin për mbrojtjen e të mirës, e me pëlqim paraprak nga Drejtoria dhe nga Ministria e Kulturës. Plani për menaxhim është me vlefshmëri prej pesë viteve.

(5) Plani për menaxhim miratohet në afat prej gjashtë muajve llogaritur nga dita e miratimit të aktit për mbrojtje. Në procedurën e miratimit të planit të menaxhimit, subjekti që menaxhon me të mirën e patundshme të mbrojtur, detyrohet që të organizojë debat publik. Mendimet, propozimet dhe rekomandimet e shfaqura në debatin publik merren parasysh gjatë përpilimit të planit të menaxhimit.

(6) Subjekti që menaxhon me të mirën e mbrojtur të patundshme më së voni deri më 31 janar të vitit rrjedhës për vitin e kaluar parashtron raport vjetor për zbatimin e planit për menaxhim nga paragrafi (1) i këtij neni, te Drejtoria.

(7) Subjekti nga paragrafi (4) i këtij neni detyrohet që të përpilojë plan të ri të menaxhimit më së voni gjashtë muaj para skadimit të afatit për të cilin është miratuar plani.

(8) Drejtoria e ndjek zbatimin e planit të menaxhimit."

Neni 17

Pas nenit 54 shtohen titulli i ri dhe neni i ri 54-a, si vijojnë:

"Regjimi i mbrojtjes dhe shkallët e mbrojtjes

Neni 54-a

(1) Me aktin për mbrojtjen e trashëgimisë kulturore përcaktohet regjimi për mbrojtje që përcaktohet sipas llojit dhe kategorisë, përkatësisht statusit të mbrojtur të së mirës, edhe atë si:

1. Regjim i mbrojtjes i shkallës së parë;
 2. Regjim i mbrojtjes i shkallës së dytë;
 3. Regjim i mbrojtjes i shkallës së tretë;
- (2) Regjimi i mbrojtjes i shkallës së parë zbatohet mbi:
1. Trashëgiminë kulturore me rëndësi të veçantë dhe
 2. Zonës së rezervuar arkeologjike.
- (3) Regjimi i mbrojtjes i shkallës së dytë zbatohet mbi:
1. Trashëgimin kulturore me rëndësi dhe
 2. Të mirën me mbrojtje të përkohshme.
- (4) Regjimi i mbrojtjes i shkallës së tretë zbatohet mbi zonat kontaktuese."

Neni 18

Në nenin 55 paragrafi (2) pas fjalisë së parë shtohet fjali e re si vijon: "Ekzemplar nga leja e dhënë, Drejtoria dorëzon në institucionin publik për mbrojtjen e trashëgimisë kulturore në rajonin e të cilit do të kryhen hulumtimet arkeologjike."

Neni 19

Në nenin 56 paragrafi (2) në pikën 3 fjalët: "me status të" zëvendësohen me fjalët: "që i plotëson kushtet për".

Në pikën 4 fjalët: "me status të" zëvendësohen me fjalët: "që i plotëson kushtet për".

Në paragrafin (4) pas fjalëve: "në organizimin e hulumtimeve" lidhëza "dhe" zëvendësohet me presje, kurse pas fjalëve: "pas diplomimit" shtohen fjalët: "dhe të botuara së paku tri punime profesionale ose shkencore në publikime vendase ose ndërkombëtare profesionale dhe shkencore."

Pas paragrafit (4) shtohet paragraf i ri (5) si vijon:

"(5) Bartësi i lejes, me propozim të udhëheqësit profesional të arkeologëve që marrin pjesë në hulumtimet arkeologjike u jep vërtetim për pjesëmarrje në hulumtimet arkeologjike."

Pas paragrafit (5) që bëhet paragraf (6) shtohet paragraf i ri (7) si vijon:

"(7) Formën, përmbajtjen dhe mënyrën e dhënies së vërtetimit nga paragrafi (5) i këtij neni, i përcakton ministri i Kulturës."

Neni 20

Në nenin 58 pas paragrafit (5) shtohet paragraf i ri (6), si vijon:

"(6) Personi i njëjtë nuk mundet njëkohësisht të jetë udhëheqës profesional i dy ose më shumë hulumtimeve arkeologjike që realizohen në terren në të njëjtën periudhë kohore."

Neni 21

Në nenin 59 paragrafi (1) pika 1 ndryshohet si vijon:

"Të udhëheqë dokumentacion dhe evidencë të rregullt për rrjedhën e hulumtimeve arkeologjike, për gjetjet e zbuluara arkeologjike dhe masat e mbrojtjes që i ndërmerret;"

Pika 4 ndryshohet si vijon:

"Të organizojë punë urgjente konservuese të vendzbulimit përkatësisht gjetjeve, në procedurë dhe mënyrë të përcaktuara me aktin e nenit 85 paragrafi (7) të këtij ligji;"

Në paragrafin (3) pika 2 ndryshohet si vijon:

"Në afat prej tre vitesh në Drejtori të dorëzojnë ekzemplar të dokumentacionit final nga hulumtimet e kryera arkeologjike"

Pika 3 ndryshohet si vijon:

"Në afat prej tre vitesh t'i publikojnë rezultatet nga hulumtimet e kryera arkeologjike (në ueb faqen e bartësit të lejes për hulumtim arkeologjik, në publikimi profesional apo shkencor, në revistë profesionale apo shkencore ose në mënyrë tjetër përkatëse të shpalljes në publik) dhe".

Neni 22

Në nenin 63 pas paragrafit (8) shtohet paragraf i ri (9), si vijon:

"(9) Organet doganore detyrohen që menjëherë ta njoftojnë Drejtorinë për detektorë të importuar të metalit dhe mjete tjera teknike, të volitshme për detektimin e vendzbulimeve arkeologjike, përkatësisht të sendeve me rëndësi arkeologjike."

Neni 23

Në nenin 65 në paragrafin (1) pas fjalës "obliguar" shtohen fjalët: "menjëherë, kurse më së voni në afat prej tri ditësh".

Neni 24

Në nenin 71 në paragrafin (4) pas pikës në fund të paragrafit shtohet fjali e re, si vijon "Programi vjetor për përpilimin e bazave mbrojtëse-konservuese, harmonizohet me Programin vjetor për përpilimin e planeve hapësinore dhe urbanistike të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë" dhe me programet për përpilimin e planeve urbanistike të komunave dhe të Qytetit të Shkupit".

Pas paragrafit (4) shtohen dy paragrafë të rinj (5) dhe (6), si vijojnë:

"(5) Nëse është i domosdoshëm përpilimi i bazave mbrojtëse - konservuese që nuk janë të parapara në programet nga paragrafi (4) i këtij neni, bazat mbrojtëse - konservuese përpilohen me mjetet e porositësit të planit.

(6) Lartësia e mjeteve të nevojshme për përpilimin e bazave mbrojtëse - konservuese përcaktohet me listë tarife që e miraton ministri i Kulturës. Lartësia e mjeteve të nevojshme për përpilimin e bazave mbrojtëse - konservuese përcaktohet varësisht nga lloji i planit, madhësia e rajonit të përfshirjes së planit, numri, lloji dhe koncentrimi i të mirave kulturore, lloji i shpenzimeve të nevojshme dhe afati për përgatitjen e bazave mbrojtëse-konservuese."

Paragrafët (5), (6), (7) dhe (8) bëhen paragrafë (7), (8), (9) dhe (10).

Neni 25

"Titulli i nenit 73 dhe neni 73 fshihen."

Neni 26

Në pikën 74 paragrafi (2) pika 1 fshihet.

Pikat 2, 3, 4 dhe 5 bëhen pika 1, 2, 3 dhe 4.

Paragrafi (4) ndryshohet si vijon:

"Në rastin nga paragrafi (1) i këtij neni, organi kompetent për dhënien e lejes për ndërtim, në afatin e përcaktuar me ligj, obligohet që ta udhëzojë palën që të sigurojë nga Drejtoria kushte mbrojtëse-konservuese. Kushtet mbrojtëse-konservuese i përpilojnë institucionet publike kompetente, kurse i lëshon Drejtoria me aktvendim."

Në paragrafin (6) fjala "përcaktojnë" zëvendësohet me fjalën "miratojnë".

Neni 27

Në nenin 75 paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

"Për shkak të vlerësimit të zbatimit konsekuent të kushteve mbrojtëse - konservuese, në rastet kur në rajonin e mbrojtur realizohen punë ndërtimore që nuk paraqesin mbrojtë të drejtpërdrejtë të trashëgimisë së patundshme kulturore, Drejtoria jep leje paraprake mbrojtëse-konservuese për trashëgiminë kulturore të patundshme."

Neni 28

Pas nenit 79 shtohet titull i ri dhe nen i ri 79-a, si vijojnë:

"Dhënia me qira ose transformimi

Neni 79-a

Toka bujqësore, kullosat dhe pyjet në pronësi të Republikës së Maqedonisë në të cilat gjendet vendzbulim arkeologjik i evidentuar apo i mbrojtur, i regjistruar në librin publik për regjistrimin e të drejtave të patundshmërive, mund të jepen me qira ose t'u bëhet transformim në tokë ndërtimore me pëlqim paraprak nga Drejtoria."

Neni 29

Në nenin 80 në paragrafin (1) pas fjalës "njohet" shtohen fjalët: "dhe të vendosen aparate si antena, stabilimente të klimës, kolektorë diellorë dhe pajisje tjetër".

Neni 30

Në nenin 81 paragrafi (1) fjalët: "pëlqim i lëshuar mbrojtës-konservues ose gjatë realizimit të punëve nuk u përmbahet në kushte të përcaktuara mbrojtëse-konservuese" zëvendësohen me fjalët: "leje të lëshuar paraprakisht mbrojtëse-konservuese".

Në pikën 2 fjalët: "e tërheq pëlqimin e dhënë" zëvendësohen me fjalët: "e tërheq lejen e dhënë paraprakisht mbrojtëse-konservuese".

Neni 31

Në nenin 87 paragrafi (8) fjalët: "paragrafi (6)" zëvendësohen me fjalët: "paragrafi (7)", ndërsa fjala "janë" zëvendësohen me fjalët: "organi i cili e lëshon lejen sipas rregullave për ndërtim, me detyrë zyrtare e".

Pas paragrafit (8) shtohet paragraf i ri (9), si vijon:

"(9) Bartësi i lejes së lëshuar konservuese detyrohet, në afat prej më së shumti dy ditëve nga dita e fillimit të punëve të mbrojtjes së drejtpërdrejtë të së mirës së patundshme, në Drejtori dhe në subjektin kompetent i cili është kryerës i mbikëqyrjes konservuese të nenit 89 të këtij ligji, në formë të shkruar ta paraqesë fillimin e punëve të mbrojtjes së drejtpërdrejtë."

Neni 32

Në nenin 88 paragrafi (2) shtohet fjali e re, si vijon "Personi i njëjtë nuk mundet njëkohësisht të menaxhojë me punët e mbrojtjes së drejtpërdrejtë të së mirës së patundshme nëse realizohen në periudhën e njëjtë kohore."

Pas paragrafit (8) shtohet paragraf i ri (9), si vijon:

"(9) Ministri i Kulturës e përcakton llojin, formën, përmbajtjen dhe mënyrën e menaxhimit të dokumentacionit të realizuar konservues, punët lidhur me realizimin e mbrojtjes së drejtpërdrejtë, mbikëqyrjen konservuese dhe pranimin e punëve të realizuara."

Neni 33

Në nenin 88-a paragrafi (2) në alinenë 2 fjala "dy" zëvendësohen me fjalën "pesë", ndërsa në fund të fjalisë pika shlyhet dhe shtohen fjalët: "ose së paku tre vjet përvojë punë pas diplomimit, në sferën përkatëse të mbrojtjes së trashëgimisë kulturore të tundshme dhe të patundshme dhe studime të përfunduara të magistraturës, gjegjësisht doktoraturës nga sfera përkatëse."

Neni 34

Në nenin 88-b paragrafi (1) në fjalinë fjala "tre" zëvendësohet me fjalën "dy".

Alineja 2 shlyhet.

Në alinenë 3 fjala "tretë" zëvendësohen me fjalëm "dytë".

Paragrafi (4) shlyhet.

Në paragrafin (5) i cili bëhet paragraf (4) fjala "treti" zëvendësohet me fjalën "dyti", ndërsa pas fjalëve: "neni 88-v" paragrafi (1) të këtij ligj" presja dhe fjalët deri në fund të fjalisë fshihen.

Në paragrafin (6) i cili bëhet paragraf (5) fjalët: "paragrafi (5)" zëvendësohen me fjalët: "paragrafi (4)".

Neni 35

Në nenin 88-v në paragrafin (1) pas fjalëve: "literatura" lidhëza "dhe" zëvendësohet me fjalën "për", ndërsa fjala "tematike" zëvendësohet me fjalën "tematike".

Neni 36

Në nenin 88-g paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

"Bazat e pyetjeve për pjesën e parë të provimit dhe temat profesionale për mbrojtje të pjesës së dytë të provimit nga neni 88-ll paragrafi (6) i këtij ligji, i përpilojnë punëtorë shkencorë dhe profesionalë nga sfera e konservimit dhe mbrojtjes së trashëgimisë kulturore të tundshme dhe të patundshme, të përcaktuara nga drejtori i Drejtorisë."

Në paragrafin (2) pas fjalëve: "pjesa e parë e provimit" presja dhe fjalët: "pyetjet dhe shembujt praktikë të pjesës së dytë të provimit" shlyhen, ndërsa fjala "tretë" zëvendësohet me fjalën "dytë".

Në paragrafin (4) pas fjalës "pyetjet" presja dhe fjalët: "bazat e shembujve praktikë" shlyhen, ndërsa fjalët: "paragrafi (6)" zëvendësohen me fjalët: "paragrafi (4)".

Në paragrafin (5) pas fjalëve: "pyetja" presja dhe fjalët: "përkatësisht shembulli praktik" shlyhen, ndërsa fjalët: "paragrafi (6)" zëvendësohet me fjalët: "paragrafi (4)".

Në paragrafin (6) pas fjalëve: "pyetjet" presja dhe fjalët: "bazat e shembujve praktikë" shlyhen, ndërsa fjalët: "shembujt praktikë" shlyhen, ndërsa fjalët: "paragrafi (6)" zëvendësohen me fjalët: "paragrafi (4)".

Në paragrafin (8) pas fjalës "pyetjet" presja dhe fjalët: "shembujt praktikë" shlyhen.

Neni 37

Në nenin 88-i në paragrafin (1) pas fjalës "parë" presja dhe fjala "dytë" shlyhen, fjala "tretë" zëvendësohet me fjalën "dytë", ndërsa pas fjalës "dytë" presja dhe fjalët: "përkatësisht tretë" shlyhen".

Neni 38

Në nenin 88-x në paragrafët (3) dhe (6) fjalët: "dhe dytë", shlyhen.

Neni 39

Titulli i nenit 88-j "Pjesa e parë, e dytë dhe e tretë nga provimi dhe sistemi elektronik" shlyhet.

Në nenin 88-j në paragrafin (1) pas fjalëve: "(pjesa teorike)" presja dhe fjalët: "pastaj të pjesës së dytë (shembullit praktik)" shlyhen, kurse fjala "tretë" zëvendësohet me fjalën "dytë".

Paragrafi (2) shlyhet.

Paragrafi (3) i cili bëhet paragraf (2) ndryshohet si vijon:

"Kandidati i cili e ka dhënë pjesën e parë nga provimi ka të drejtë ta japë pjesën e dytë nga provimi. Komisioni nga neni 88-g paragrafi (2) nga ky ligj, kandidatit, në afat prej pesë ditëve nga dita e dhënies së suksesshme të pjesës së parë nga provimi, i cakton temë profesionale që kandidati duhet ta përpunojë dhe ta dorëzojë te Drejtoria në afat prej dy muajve duke llogaritur nga dita e pranimit të njoftimit për temën e cila i është caktuar."

Paragrafët (4), (5) dhe (6) bëhen paragrafë (3), (4) dhe (5).

Neni 40

Në nenin 88-k paragrafi (1) fjala "pesë" zëvendësohet me fjalën "tre", kurse fjalët: "ngjashme, njëra nuk është e saktë në masë të vogël (në të humben numër i vogël i pikëve)" dhe njëra nuk është e saktë në masë të madhe (në të humben numër i madh i pikëve) zëvendësohen me fjalët: "të pasakta".

Paragrafi (2) shlyhet.

Paragrafi (3) bëhet paragraf (2).

Paragrafët (4), (5) dhe (6) shlyhen.

Në paragrafi (7) i cili bëhet paragraf (3) fjala "tretë" zëvendësohet me fjalën "dytë".

Neni 41

Në nenin 88-ll paragrafët (3) dhe (4) shlyhen.

Në paragrafin (5) i cili bëhet paragraf (3) pas fjalës "përgjigje", presja dhe fjalët: "pyetjet për shembullin praktik dhe përgjigjet e tyre, si" shlyhen.

Në paragrafin (6) i cili bëhet paragraf (4) fjalët: "paragrafi (5)" zëvendësohen me fjalët: "paragrafi (3)", kurse pas fjalës "provimi" presja dhe fjalët: "bazë publikisht e arritshme nga së paku 100 pyetje për pjesën e dytë të provimit," shlyhen, kurse fjala "tretë" zëvendësohet me fjalën "dytë".

Në paragrafin (7) i cili bëhet paragrafi (5) fjala "paragrafi (5)" zëvendësohet me fjalët: "paragrafi (3)".

Në paragrafin (8) i cili bëhet paragrafi (6), presja dhe fjalët: "shembuj praktikë" shlyhet, kurse fjalët: "paragrafi (6)" zëvendësohet me fjalët: "paragrafi (4)".

Në paragrafin (9) i cili bëhet paragrafi (7) fjala "dytë" shlyhet, kurse fjalët: "paragrafi (5)" zëvendësohen me fjalët: "paragrafi (4)".

Neni 42

Në nenin 88-l në paragrafi (1) presja dhe fjalët: "përkatësisht dytë" shlyhen, kurse fjalët: "paragrafi (5)" zëvendësohen me fjalët: "paragrafi (3)".

Në paragrafin (2) pas fjalës "provimi" presja dhe fjalët: "përkatësisht shembulli praktik elektronik për pjesën e dytë nga provimi" shlyhen.

Në paragrafin (3) fjalët: "dhe të dytë" shlyhen, kurse fjala "përmbajnë" zëvendësohen me fjalën "përmban".

Në paragrafin (4) pas fjalës "provimi" presja dhe fjalët: "përkatësisht shembulli praktik elektronik për pjesën e dytë nga provimi" shlyhen.

Neni 43

Në nenin 88-m në paragrafi (1) fjalët: "ose të dytë", shlyhen.

Neni 44

Në nenin 88-n paragrafi (3) dhe (4) shlyhen.

Në paragrafi (5) i cili bëhet paragrafi (3) fjala "tretë" zëvendësohet me fjalën "dytë".

Në paragrafi (6) i cili bëhet paragrafi (4) fjala "tretë" zëvendësohet me fjalën "dytë".

Neni 45

Në nenin 88-o fjalët: "dhe në shembullin praktik" shlyhen.

Neni 46

Në nenin 88-p paragrafi (1) fjalët: "dhe shembujt praktikë" shlyhen.

Paragrafi (2) ndryshohet dhe vijon:

"Materialet nga provimet e mbajtura dhe temat e dorëzuara profesionale, si dhe incizimet nga provimet e mbajtura përgjithmonë ruhen në Drejtori."

Neni 47

Në nenin 88-r në paragrafin (2) pas fjalës "parë" fjalët: "dytë dhe tretë" zëvendësohet me fjalët: "dhe dytë".

Neni 48

Në nenin 89 pas paragrafit (5) shtohet paragrafi i ri (6), si vijon:

"(6) Realizimi i punëve të mbrojtjes së drejtpërdrejtë nuk mund të fillojë pa emërimin e subjektit që është kompetent për kryerjen e mbikëqyrjes konservatore".

Neni 49

Pas nenit 95 shtohen dy tituj të ri dhe dy nene të reja 95-a dhe 95-b, si vijojnë

"Nxjerrja e trashëgimisë kulturore

Neni 95-a

(1) Trashëgimi kulturore e tundshme me të cilën menaxhojnë institucionet publike për mbrojtje (muze, biblioteka dhe kinoteka) dhe e cila është regjistruar në librat e tyre për evidencë, nuk guxon të nxirret jashtë nga institucioni publik për mbrojtje pa leje të Drejtorisë.

(2) Lejen nga paragrafi (1) i këtij neni e lëshon Drejtoria pas mendimit paraprak nga Ministria e Kulturës. Drejtoria e lëshon leje në afat prej pesë ditësh pune, duke llogaritur nga dita e dorëzimit të kërkesës për marrjen e lejes.

(3) Personat të cilët kanë të drejtë të pronësisë shkencore mbi sende të tundshme, detyrohen përpunimin shkencor të sendeve ta kryejnë në institucion publik nga paragrafi (1) i këtij neni.

(4) Personave nga paragrafi (3) i këtij neni, të cilët nuk janë punësuar në institucione publike për mbrojtje nga paragrafi (1) i këtij neni, institucioni detyrohet t'u mundësojë qasje te sendet e tundshme dhe hapësirat përkatëse dhe parakushtet teknike për kryerjen e përpunimit shkencor.

(5) Me përjashtim nga paragrafi (4) të këtij neni, nëse personi kryen përpunim shkencor të sendeve të tundshme është në largësi hapësinore nga institucioni publik për mbrojtje nga paragrafi (1) i këtij neni, institucioni mund të lidh marrëveshje me institucion tjetër publik për mbrojtje që t'ia kalojë sendet përkohësisht, në kohë e cila është e nevojshme për përpunimin e tyre shkencor.

(6) Drejtoria jep pëlqim paraprak të marrëveshjes nga paragrafi (5) të këtij neni.

Përpilimi i kopjes

Neni 95-b

(1) Përpilimi i kopjes së trashëgimisë kulturore të tundshme (kopje muzeore, kopje komerciale të sendit muzeor dhe kpoje të së mirës bibliotekare) me të cilën menaxhojnë institucionet publike për mbrojtje (muze dhe biblioteka) dhe e cila është regjistruar në librat e tyre për evidencë, kryhet në pajtim me dispozitat për muze dhe për biblioteka, e me leje paraprake nga Drejtoria.

(2) Lejen nga paragrafi (1) i këtij neni e lëshon Drejtoria pas mendimit paraprak nga Ministria e Kulturës. Drejtoria e lëshon lejen në afat prej pesë ditësh pune, duke llogaritur nga dita e dorëzimit të kërkesës për marrjen e lejes.”

Neni 50

Në nenin 97 në paragrafin (5) pas fjalës "Antikitete" vihet presje dhe shtohen fjalët: “ trashëgimi kulturore të tundshme nga neni 32-a paragrafi (2) pika 4 të këtij ligji”.

Neni 51

Në nenin 103 paragrafi (1) fjalët: “Këshilli Nacional për Trashëgimi Kulturore” zëvendësohen me fjalën "Drejtoria".

Në paragrafin (3) dhe (4) fjalët: “Këshilli Nacional për Trashëgimi Kulturore” zëvendësohen me fjalën "Drejtoria".

Neni 52

Në nenin 104 paragrafi (5) pas fjalës "persona" shtohen fjalët: “ për siguri të trashëgimisë kulturore”.

Neni 53

Në nenin 105 paragrafi (1) pas fjalës " kulturë" shtohen fjalët: “dhe të njëjtat duhet të posedojnë certifikatë të sigurisë për qasje dhe shfrytëzimin e informacioneve të klasifikuara të marrë në pajtim me ligj”.

Pas paragrafit (2) shtohet paragraf i ri (3), si vijon:

"(3) Personat e autorizuar zyrtarë nga paragrafi (1) nga ky nen detyrohen njëherë në vit të dorëzojnë raport për punë të kryera nga paragrafi (2) i këtij neni, te ministri i Kulturës dhe te ministri i Punëve të Brendshme".

Paragrafët (3) dhe (4) bëhen paragrafë (4) dhe (5).

Neni 54

Në nenin 110 paragrafi (1) fjalët: "Këshilli Nacional për Trashëgimi Kulturore" zëvendësohen me fjalën "Drejtoria".

Neni 55

Pas nenit 114 shtohet titull i ri dhe nen i ri 114-a, si vijojnë:

"Prezantimi i trashëgimisë kulturore

Neni 114-a

(1) Me prezantimin e trashëgimisë kulturore sigurohet qasje te trashëgimia kulturore te publiku për plotësimin e nevojave edukative kulturore dhe shkencore dhe zgjerimin e njohurive mbi vlerat dhe rëndësinë e trashëgimisë kulturore.

(2) Prezantimi i trashëgimisë kulturore, në pajtim me natyrën dhe dedikimin e tij, sigurohet përmes:

- 1) publikimit të botimeve për trashëgiminë kulturore;
- 2) qasjes te të mirat kulturore në mënyrë me të cilën mundësohet arsimi, nxitja e tolerancës së ndërsjellë, mësimi për kulturat e tjera dhe shumëllojshmërinë e tyre;
- 3) zhvillimit të turizmit kulturor;
- 4) pjesëmarrjes në konferencat ndërkombëtare ku prezantohen shkencërisht vlerat dhe rëndësia e trashëgimisë kulturore dhe
- 5) organizimit të ekspozitave në vend dhe jashtë vendit".

Neni 56

Në nenin 115 pas paragrafit (2) shtohet paragraf i ri (3), si vijon:

"(3) Institucionet publike për mbrojtje, për nevojat e Sistemit informativ, detyrohen që në Drejtori në kontinuitet të dorëzojnë të dhëna për trashëgiminë kulturore në kompetencë të tyre dhe të dhënat t'i azhurnojnë në kontinuitet."

Neni 57

Në nenin 140 pas paragrafit (3) shtohet paragraf i ri (4), si vijon:

"(4) Me kërkesë të Drejtorisë, vlerësim të vlerës materiale të të mirës së mbrojtur kryen Byroja për Ekspertiza Gjyqësore ose vlerësues të autorizuar me ligj, për pronën e tundshme dhe të patundshme."

Paragrafët (4), (5), (6) dhe (7) bëhen paragrafë (5), (6), (7) dhe (8).

Neni 58

Në nenin 143 paragrafi (2) ndryshohet si vijon:

"Ekzistimi i interesit publik, në pajtim me paragrafin (1) të këtij neni përcaktohet nga Drejtoria."

Pas paragrafit (2) shtohet paragraf i ri (3) si vijon:

"(3) Procedura për eksproprijim zbatohet me propozim të Drejtorisë. Mjetet e nevojshme për eksproprijim sigurohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë përmes Drejtorisë."

Paragrafi (3) bëhet paragraf (4).

Neni 59

Pas nenit 144-a shtohen dy tituj të ri dhe dy nene të reja 144-b dhe 144-v, si vijojnë:

"Kompetencat e drejtorit

Neni 144-b

Drejtori i Drejtorisë i kryen këto punë:

- e përfaqëson Drejtorinë dhe përgjigjet për punën materiale-financiare dhe për ligjshmërinë dhe ekonominë e punës së saj;
- e udhëheq, organizon, koordinon dhe e kontrollon punën e Drejtorisë në pajtim me ligjin;
- miraton propozim-buxhetin e Drejtorisë, planin financiar për shfrytëzimin e mjeteve të Drejtorisë, llogarinë përmbyllëse dhe dokumente tjera financiare në pajtim me ligjin.
- dorëzon raport vjetor te Qeveria e Republikës së Maqedonisë për punën e Drejtorisë;
- miraton aktin për organizimin e punës së Drejtorisë dhe sistematizimin e vendeve të punës në Drejtori;
- miraton akte në lidhje me marrëdhënien e punës së të punësuarve në Drejtori;
- emëron bashkëpunëtorë të jashtëm për kryerjen e punëve në kompetencë të Drejtorisë dhe lidh marrëveshje me ta;
- e përcjell punën e institucioneve publike për mbrojtje dhe për gjendjet e konstatuara dorëzon raport dy herë në vit te ministri i Kulturës dhe
- kryen punë tjera të përcaktuara me këtë ligj dhe ligj tjetër.

Kushtet për shkarkimin e drejtorit

Neni 144-v

(1) Mandati i drejtorit të Drejtorisë i pushon me kërkesë të tij personale, përkatësisht dorëheqje të parashtruar në formë të shkruar dhe me fuqi të ligjit në një prej këtyre rasteve:

- nëse është dënuar për vepër penale me aktgjykim të plotfuqishëm gjyqësor me të cilin është shqiptuar dënim me burg në kohëzgjatje prej së paku gjashtë muajve.
- nëse te ai është shkaktuar paaftësi e përhershme ose e përkohshme për kryerjen e funksionit më gjatë se gjashtë muaj ose vdekje dhe
- nëse i fiton kushtet për realizimin e të drejtës për pension sipas pleqërisë.

(2) Drejtori i Drejtorisë mund të shkarkohet nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë, para skadimit të mandatit për të cilin është emëruar, në njërin prej këtyre rasteve:

- nëse nuk punon dhe nuk vepron sipas këtij ligji dhe ligjit tjetër ose akteve të Drejtorisë;
- nëse me punën e tij të pandërgjegjshme dhe të parregullt shkakton çrregullim në punët e Drejtorisë dhe shkakton dëm dhe
- nëse nuk i kryen punët nga nenet 144-b dhe 145 të këtij ligji.

(3) Nëse ka skaduar mandati i drejtorit ose nëse është shkarkuar para kohe, Qeveria e Republikës së Maqedonisë do të emërojë ushtrues të detyrës drejtor.

(4) Ushtruesi i detyrës drejtor ka mandat deri në emërimin e drejtorit të ri të Drejtorisë, por jo më gjatë se gjashtë muaj."

Neni 60

Në nenin 145 në paragrafin (1) pas pikës 4 shtohen shtatë pika të reja: 5, 6, 7, 8, 9, 10 dhe 11, si vijojnë:

- „5. E koordinon zbatimin e projekteve të rëndësishme nacionale dhe strategjike, planet dhe programet në realizimin e mbrojtjes së trashëgimisë kulturore;
- 6. Propozon Strategji nacionale për mbrojtjen dhe shfrytëzimin e trashëgimisë kulturore;
- 7. Propozon Planin nacional aksionar për parandalimin e kriminalitetit kundër trashëgimisë kulturore dhe e koordinon zbatimin e tij;
- 8. E propozon listën e prioritetëve nga neni 110 i këtij ligji;
- 9. E koordinon bashkëpunimin e ndërsjellë në lidhje me mbrojtjen e trashëgimisë kulturore;

10. Formon bordet për trashëgiminë jomateriale, të patundshme dhe atë të tundshme kulturore si dhe trupat këshillues dhe

11. Formon këshillin koordinues për mbrojtjen e të mirave kulturore në rast të konfliktit të armatosur dhe trupat tjerë ndihmës të përhershme dhe të përkohshëm. “

(2) Pikat 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 dhe 18 bëhen pika 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 dhe 25

(3) Në pikën 18, që bëhet pika 25, fjala "kryen" zëvendësohet me fjalët: "organizon kryerjen e"

(4) Në paragrafin (3) pika në fund të fjalisë fshihet dhe shtohen fjalët: "nëpërmjet komisionit profesional që e emëron ministri i Kulturës, i përbërë nga persona profesionalë nga sfera e mbrojtjes së trashëgimisë kulturore." Komisioni përbëhet nga kryetari dhe katër anëtarë, me mandat prej tre vitesh."

Neni 61

Në nenin 146 paragrafi (4) pika 4 fjalët: "e objekteve që janë lëndë e konservimit" fshihen.

Në paragrafin (4) pas pikës 10 shtohet pika e re 11 si vijon:

„11. E përcjell gjendjen e trashëgimisë së patundshme kulturore që gjendet në rajonin e komunave për të cilat është kompetent, dhe për çdo ndryshim të të mirave të mbrojtura e njofton Drejtorinë në afat prej dy ditëve nga dita e konstatimit të ndryshimit.“

Pikat 11, 12 dhe 13 bëhen pika 12, 13 dhe 14.

Neni 62

Në nenin 147 paragrafi (3) në pikën 3 fjalët: "një person me status të hulumtuesit të autorizuar dhe" fshihen.

Neni 63

Në nenin 149 paragrafi (3) ndryshohet si vijon:

"Institucionet kompetente amë për mbrojtjen e trashëgimisë së tundshme kulturore sipas llojit të lëndës janë: Institucion Nacional "Muzeu i Maqedonisë" - Shkup, Institucioni Nacional "Muzeu i Arteve Bashkëkohore" - Shkup dhe Institucioni Nacional "Muzeu Arkeologjik i Maqedonisë" - Shkup.“

Neni 64

Në nenin 150 fjalia hyrëse ndryshohet si vijon: "Muzetë amë i kryejnë këto punë:"

Neni 65

Në titullin e nenit 157 dhe në nenin 157 paragrafi (1) fjalët: "të qytetarëve" fshihen.

Neni 66

Në paragrafin 158 në paragrafin (2) numri "14" zëvendësohet me numrin "11"

Paragrafi (4) ndryshohet si vijon:

"Anëtarët e Këshillit Nacional emërohen nga radhët e individëve të dalluar nga sfera e mbrojtjes së trashëgimisë kulturore. Për anëtar të Këshillit Nacional mund të emërohet person me titull shkencor të lëndës për mbrojtje të trashëgimisë kulturore ose person me titull profesional nga sfera e trashëgimisë kulturore. Gjatë emërimit të Këshillit Nacional mbahet llogari për përfaqësimin e drejtë dhe adekuat të bashkësive në Republikën e Maqedonisë."

Neni 67

Në nenin 159 paragrafi (1) pika 2 fjala "propozon" zëvendësohet me fjalët: "jep mendim".

Pika 5 ndryshohet si vijon:

„Me kërkesë të Drejtorisë, jep mendim për lëshim të lejeve për nxjerrjen e trashëgimisë kulturore jashtë vendit dhe për lëshimin e vërtetimit për eksport të sendeve që nuk kanë status të të mirës së mbrojtur sipas dispozitave të këtij ligji.”

Pika 10 ndryshohet si vijon:

„10. Jep drejtime/rekomandime për përpunimin e projekteve/programeve për ruajtjen e trashëgimisë kulturore jomateriale.”

Pas paragrafit (2) shtohet paragraf i ri (3) si vijon:

“(3) Këshilli Nacional mund të formojë edhe këshilla të veçantë këshillues për trashëgiminë e patundshme, të tundshme dhe jomateriale kulturore.”

Neni 68

Në nenin 162 paragrafi (1) pika 2 pas fjalëve: "arsim i lartë" shtohen fjalët: "ose arsim sipëror me së paku 180 kredi sipas SETK-së".

Në pikën 3 pas fjalëve: "arsim i lartë" shtohen fjalët: " ose së paku 240 kredi të fituara sipas SETK-së".

Neni 69

Në nenin 163 paragrafi (1) numri "160" zëvendësohet me numrin "161".

Neni 70

Neni 164 ndryshohet si vijon:

“(1) Me titull të zgjedhur profesional konservator i lartë, përkatësisht dokumentues i lartë mund të zgjidhet personi i zgjedhur i cili ka:

- së paku pesë vjet përvojë pune si konservator, përkatësisht dokumentues ose së paku tre vjet përvojë pune si konservator, përkatësisht dokumentues dhe ka përfunduar magjistraturë, përkatësisht studime të doktoraturës nga sfera përkatëse dhe

- provim të dhënë profesional për konservator të lartë, përkatësisht dokumentues të lartë.

(2) Me titull të zgjedhur profesional konservator -këshilltar, përkatësisht dokumentues-këshilltar, mund të jetë i zgjedhur person i cili ka:

- pesë vjet përvojë pune si konservator i lartë, përkatësisht dokumentues i lartë dhe

- kontribut profesional në punët e mbrojtjes, përkatësisht dokumentacionit të cilat mund të shprehen me më së paku 250 pikë në pajtim me aktin nga neni 166 i këtij ligji.

(3) Personat nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni rizgjidhen në çdo pesë vjet.

(4) Në titullin profesional konservator i lartë, përkatësisht dokumentues i lartë mund të rizgjidhet person i cili ka dhënë kontribut profesional në punën e mbrojtjes, përkatësisht dokumentacionit, e cila mund të shprehet me së paku 150 pikë në pajtim me aktin nga neni 166 i këtij ligji.

(5) Në titullin profesional konservator-këshilltar, përkatësisht dokumentues-këshilltar mund të rizgjidhet person i cili ka dhënë kontribut profesional në punën e mbrojtjes, përkatësisht dokumentimit e cila mund të shprehet me më së paku 250 pikë në pajtim me aktin nga neni 166 të këtij ligji.

(6) Me përjashtim të paragrafit (3) të këtij neni, personat nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni të cilët kanë edhe dhjetë vjet deri në realizimin e të drejtës së pensionit, nuk nënshtrohen në rizgjedhje”.

Neni 71

Titulli para neni 165 dhe neni 165 ndryshohen si vijojnë:

“Procedura për dhënie të provimit profesional për zgjedhje dhe rizgjedhje në tituj profesionalë

Neni 165

(1) Zgjedhjen dhe rizgjedhjen në tituj të zgjedhur profesionalë nga neni 164 i këtij ligji i kryen ministri i Kulturës në bazë të propozimit të komisionit recensues.

(2) Komisioni recensues është i përbërë nga kryetari dhe gjashtë anëtarë të cilët i emëron ministri i Kulturës me mandat prej dy vitesh. Për kryetar dhe anëtarë të komisionit recensues mund të emërohen punëtorë shkencorë me titull doktor i shkencave nga sfera e mbrojtjes së trashëgimisë kulturore ose persona me titull profesional konservator-këshilltar, përkatësisht dokumentues-këshilltar. Gjatë emërimit të komisionit të recensimit mbahet llogari për përfaqësimin e drejtë dhe adekuat të bashkësive në Republikën e Maqedonisë.

(3) Komisioni recensues:

- konstaton nëse personat i plotësojnë kushtet për dhënie të provimit profesional për zgjedhje, përkatësisht rizgjedhje në titull profesional me këtë ligj dhe me akte të nenit 166 të këtij ligji;

- e vlerëson dhënien e provimit profesional nga neni 164 paragrafi (1) të këtij ligji;

- e kryen dhënien e pikëve nga neni 164 paragrafët (2), (4) dhe (5) të këtij ligji dhe

- i dorëzon ministrit të Kulturës propozim për zgjedhje/moskryerje të zgjedhjeve, përkatësisht rizgjedhje/ moskryerje të rizgjedhjes në titull profesional.

(4) Komisioni recensues, propozimin nga paragrafi (3) alineja 4 të këtij neni ia dorëzon ministrit të Kulturës në afat prej 30 ditësh nga dita e dorëzimit të kërkesës për zgjedhje, përkatësisht për rizgjedhje në titull profesional.

(5) Propozimi nga paragrafi (3) alineja 4 të këtij neni përmban: të dhëna biografike për kandidatin, vlerësim të plotësimit të kushteve për zgjedhje, përkatësisht rizgjedhje në titull profesional, vlerësim të zgjedhjes në titull profesional sipas rezultateve nga provimi profesional dhe vlerësim për zgjedhje, përkatësisht rizgjedhje në titull profesional në pajtim me pikët e mara nga akti nga neni 166 i këtij ligji.

(6) Procedura për zgjedhje dhe rizgjedhje në titull profesional zgjat më së gjati dy muaj.

(7) Ministri i Kulturës në afat prej 15 ditësh nga dita e dorëzimit të propozimit nga komisioni recensues miraton aktvendim për zgjedhje/ moskryerje të zgjedhjes përkatësisht rizgjedhje/ moskryerje të rizgjedhjes në titull profesional.

(8) Kundër aktvendimit mund të deklarohej ankesë në afat prej 15 ditësh te Komisioni Shtetëror për Vendosije në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë. Ankesa nuk e prolongon zbatimin.

(9) Punët administrative teknike për komisionin recensues i kryen Ministria e Kulturës."

Neni 72

Pas nenit 165 shtohen titull i ri dhe nen i ri 165-a, si vijojnë:

“Ngritja e procedurës për zgjedhje dhe rizgjedhje në titull profesional

Neni 165-a

(1) Procedura për zgjedhje në titull profesional ngrihet me kërkesë të punëtorit të interesuar profesional.

(2) Nëse punëtori profesional nuk zgjidhet në titull profesional për shkak të mosplotësimit të kushteve për zgjedhje në titull profesional, ka të drejtë në afat prej gjashtë muajsh të dorëzojë kërkesë të re për zgjedhje në titull profesional.

(3) Procedurën për rizgjedhje në titull profesional e ngre drejtori i institucionit publik për mbrojtje, më së voni në afat prej tre muaj para përfundimit të afatit për rizgjedhje.

(4) Nëse punëtori profesional nuk rizgjidhet në titullin profesional për shkak të mosplotësimit të kushteve për rizgjedhje në titullin profesional të përcaktuara me këtë ligj, ka të drejtë në afat prej gjashtë muajsh për rizgjedhje të sërishme, ndërsa vazhdon me punë në vendin e njëjtë të punës me titullin e njëjtë profesional.

(5) Nëse edhe për herë të dytë nuk është i rizgjedhur, punëtori profesional e humb titullin profesional paraprkisht të fituar dhe në afat prej 30 ditësh me aktvendim të drejtorit sistematizohet në vend tjetër të punës në titull më të ultë profesional nga titulli profesional paraprkisht i fituar. Punëtori profesional, në afat prej gjashtë muajsh nga dita e sistematizimit në vend tjetër të punës në titull më të ulët profesional, ka të drejtë të parashtrojë kërkesë të re për zgjedhje në titull më të lartë profesional nga ai ekzistues, në procedurë në pajtim me këtë ligj.

(6) Kundër aktvendimit nga paragrafët (4) dhe (5) të këtij neni, punëtori profesional në afat prej 15 ditësh ka të drejtë ankese te bordi drejtues i institucionit publik për mbrojtje. Bordi drejtues vendos për ankese në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimi të ankesës.

(7) Kundër vendimit të bordit drejtues mund të deklarohet padi te gjykata kompetente. Ankesa nuk e prolongon zbatimin.”

Neni 73

Neni 166 ndryshohet si vijon:

“Ministria e Kulturës i përcakton përkatësinë e llojit të arsimit dhe përkrahimin e titullit profesional në sferën e veprimtarisë së përmendoreve dhe mbrojtjen e drejtpërdrejtë në veprimtaritë për mbrojtje të trashëgimisë së tundshme kulturore, programin për dhënie të provimit profesional dhe mënyrën e përcaktimit të pikëve të zgjedhjes, përkatësisht rizgjedhjes në titujt profesionalë.”

Neni 74

Në nenin 168 paragrafi (1) pikën 7 fjalët: "neni 77", shlyhen ndërsa, fjalët: "neni 93 paragrafi (1)" zëvendësohen me fjalët: "neni 93 paragrafi (2):

Pas paragrafit (2) shtohen dy paragrafë të rinj, (3) dhe (4), si vijojnë:

“(3) Inspektori është i obliguar së paku dy herë në vit të kryejë mbikëqyrje në institucionet publike për mbrojtje, në aspekt të zbatimit të dispozitave të këtij ligji dhe rregulla tjera nga sfera e mbrojtjes së trashëgimisë kulturore, me përjashtim të mbikëqyrjes inspektuese në Arkiv.

(4) Inspektori është i obliguar të kryejë mbikëqyrje:

- në çdo ndërmarrje të masave të mbrojtjes së ndërsjellë të trashëgimisë së patundshme kulturore për të cilën është dhënë leje e konservatoit nga Drejtoria dhe
- mbi çdo kryerje të hulumtimeve arkeologjike për të cilat është dhënë leje nga Drejtoria.”

Neni 75

Në nenin 171-a alineja 1 ndryshohet si vijon:

“- kur ajo është e domosdoshme për shkak të ndërprerjes së punëve të ndërtimit të cilat realizohen në kundërshtim me lejen e dhënë të konservatorit ose të projektit të konservatorit dhe”.

Neni 76

Në nenin 171-b në paragrafin (3) fjalët: “Ministria e Kulturës” zëvendësohen me fjalën “Drejtoria”.

Neni 77

Në nenin 172 në paragrafi (1) pika 3 shlyhet.

Pikët 4, 5, 6 dhe 7 bëhen pikë 3, 4, 5 dhe 6.

Në pikën 8 e cila bëhet pikë 7 pas fjalës “leje” shtohen fjalët: “ose punët e mbrojtjes së ndërsjellë kryhen nga person i cili nuk është i autorizuar për kryerje të punëve të mbrojtjes së ndërsjellë, ndërsa fjala në kllapë “87” zëvendësohet me fjalët: “87 paragrafi (1)”.

Pikët 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 dhe 18 bëhen pikë 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 dhe 17.

Në paragrafin (3) numrat: „1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 dhe 18“ zëvendësohen me numrat: „1, 2, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 dhe 17“.

Neni 78

Pas nenit 172 shtohet nen i ri 172-a, si vijon:

"Neni 172 - a

Gjobë në shumë prej 1 500 deri në 3 000 euro në kundërvlerë me denarë do të shqiptohet për kundërvajtje të personit përgjegjës, përkatësisht personit zyrtar në Drejtori nëse:

1. nuk i mban evidencat qendrore dhe të veçanta dhe kadastrën arkeologjike (neni 34 paragrafi (5));

2. nuk e mban Regjistrin (neni 45 paragrafi (5));

3. nuk ngre procedurë të kundërvajtjes kundër bartësit të lejes për hulumtime arkeologjike dhe udhëheqësit profesional të cilët, pas përfundimit të punëve në afatin e përcaktuar me ligj, te Drejtoria nuk do të dorëzojnë raport për hulumtime arkeologjike, nuk do të dorëzojnë ekzemplar nga dokumentacioni final, nuk do t'i shpallin rezultatet nga hulumtimet arkeologjike dhe nuk do t'i dorëzojnë konstatimet të tundshme të muzeut (neni 59 paragrafi (3));

4. lëshon leje për përdorim të pajisjes për detektim pa pajtim të ministrit të Kulturës (neni 63 paragrafi (2));

5. nuk mban evidencë për lejet e lëshuara për përdorim të pajisjes për detektim (neni 63 paragrafi (7));

6. nuk e njofton organin i cili e ka lëshuar lejen për ndërtim dhe nuk kërkon nga inspeksioni i ndërtimit ndërprerje të përkohshme në rast kur investitori i realizon punët në kundërshtim me dokumentacionin e projektit dhe të dokumentacionit tjetër teknik (nenin 81 paragrafi (1));

7. nuk ngre procedurë të kundërvajtjes kundër bartësit të lejes së konservatorit i cili në afat të përcaktuar me ligj nuk do të parashtrojë raport dhe nuk do t'ia dorëzojë dokumentacionin final Drejtorisë (neni 84 paragrafët (1) dhe (2));

8. nuk mban evidencë të veçantë për koleksionuesit dhe për përmbledhjet e mbrojtura private (neni 93 paragrafi (4));

9. jep leje për nxjerrje të trashëgimisë kulturore jashtë nga institucioni pa mendimin paraprak të Ministrisë së Kulturës (nenin 95-a paragrafi (2));

10. lëshon leje për përpunimin e kopjes të trashëgimisë kulturore pa mendim të Ministrisë së Kulturës (nenin 95-b paragrafi (2));

11. nuk e njofton publikun për të mirat nga neni 97 paragrafi (11) të këtij ligji (neni 97 paragrafi (11));

12. nuk e njofton organin doganor për çdo aktvendim të miratuar për ndalim për eksport ose për leje të lëshuar, përkatësisht vërtetim për nxjerrje ose eksport (neni 98 paragrafi (1));

13. nuk e mban Sistemin informativ në pajtim me këtë ligj (neni 115);

14. dy herë në vit nuk realizon kontroll në punën e institucioneve publike për mbrojtje (neni 168 paragrafi (3));

15. nuk kryen mbikëqyrje në çdo ndërmarrje të masave të mbrojtjes së drejtpërdrejtë të trashëgimisë të patundshme kulturore për të cilën është dhënë leje e konservatorit nga Drejtoria (neni 168 paragrafët (4) alineja 1);

16. nuk kryen mbikëqyrje në çdo realizim të hulumtimeve arkeologjike për të cilën është lëshuar leje nga Drejtoria (neni 168 paragrafi (4) alineja 2)).

Neni 79

Neni 173 ndryshohet si vijon:

“(1) Gjorbë në shumë prej 2 000 deri në 2 500 euro në kundërvlerë me denarë do të shqiptohet për kundërvajtje personit juridik që:

1. nuk e përpunon në mënyrë plotësuese në pajtim me vërejtjet e Drejtorisë në afat prej 30 ditësh (neni 35 paragrafi (7));

2. nuk miraton plan për menaxhim në afat prej gjashtë muajsh nga dita e miratimit të aktit për mbrojtje (neni 42-a paragrafi (5));

3. nuk i ndërmerr masat e domosdoshme për sigurim teknik të vendit të gjetjes dhe rregullim të rrethit e vet të drejtpërdrejtë para lëshimit të terrenit (neni 59 paragrafi (2) pika 1);

4. nuk e kthen gjendjen paraprake në terrenin në të cilin janë kryer hulumtime arkeologjike, para lëshimit të terrenit, nëse vendi i gjetjes nuk konservohet ose prezantohet (neni 59 paragrafi (2) pika 2);

5. në afatin e caktuar nuk dorëzon raport për hulumtimet arkeologjike (nenin 59 paragrafi (3) pika 1);

6. në afatin e caktuar nuk e dorëzon dokumentacionin final për hulumtime arkeologjike (nenin 59 paragrafi (3) pika 2);

7. në afatin e caktuar nuk i shpall rezultatet nga hulumtimet arkeologjike (nenin 59 paragrafi (3) pika 3);

8. nuk ia dorëzon konstatimet e tundshme muzeut të caktuar në afatet të përcaktuara ligjore (neni 59 paragrafi (3) pika 4);

9. nuk e respekton të drejtën e pronësisë shkencore (neni 62 paragrafi (2) pikat 2 dhe e);

10. përdor detektorë të metalit dhe pajisje tjetër për detektim gjatë hulumtimeve arkeologjike pa leje për përdorim ose pajisjen e tillë e përdor për realizim ose nxitje të gërmimeve të palejuara (nenin 63 paragrafët (1) dhe (3));

11. nuk i dorëzon sendet rastësisht të zbuluara të mara nga vendi ku janë gjetur ose nuk i ndërmerr masat të domosdoshme të sigurohet mbrojtja e tyre nga prishja ose tjetërsimi (neni 65 paragrafi (2) pika 1);

12. nuk i jep të dhënat relevante në lidhje me vendin, pozitën e sendeve, kohën e gjetjes së rastësishme dhe rrethanat në të cilat është bërë ajo (neni 65 paragrafët (2) pika 2);

13. nuk e miraton aktin për mbrojtje të të mirës në afat prej një viti nga dita e miratimit të planit (neni 70 paragrafi (4));

14. për përpilimin e projekt-planit hapësinor dhe urbanistik shfrytëzon baza mbrojtëse-të konservatorit të cilat nuk janë lejuar dhe në rregull të verifikuara nga Drejtoria (neni 71 paragrafët (6));

15. nuk parashtrohet raport për hulumtime të kryera të konservatorit dhe nuk e dorëzon dokumentacionin final në afatet e përcaktuara me ligj (neni 84);

16. nuk kryen kontroll profesional të projektit të konservatorit (neni 86 paragrafi (1));

17. nuk vepron për vërejtjet e dhëna në raport për kontrollin e kryer profesional të projektit të konservatorit (neni 86 paragrafi (5));

18. nuk e njofton me shkrim Drejtorinë për fillim të punëve të mbrojtjes së drejtpërdrejtë (neni 87 paragrafi (9));

19. nuk kryen mbikëqyrje të konservatorit mbi realizimin e punëve të mbrojtjes së drejtpërdrejtë (neni 89 paragrafi (2));

20. fillon me realizimin e punëve të mbrojtjes së drejtpërdrejtë pa siguruar mbikëqyrje të konservimit (neni 89 paragrafi (6));

21. nuk i mënjanon mangësitë e konstatuara pas vërejtjeve të dhëna gjatë pranimit të punëve të kryera (neni 91 paragrafi (7));

22. nuk e njofton institucionin kompetent për mbrojtje për çdo send të furnizuar para lëshimit të tij në shitje ose nuk ka dorëzuar raport mujor për shitjen e kryer të antikiteteve, sendeve artistike dhe sendeve tjera të koleksioneve (neni 94 paragrafi (2) pika 1);

23. nuk siguron dokument për refuzim të të drejtës së blerjes fillestare të të mirës së mbrojtur (neni 94 paragrafi (2) pika 2);

24. kryen shkëmbim dhe lëshim të të mirave të tundshme të mbrojtura pa leje të Drejtorisë (neni 95 paragrafi (3));

25. nxjerr trashëgimi të tundshme kulturore jashtë nga institucioni publik pa leje të Drejtorisë (neni 95-a);

26. personave të cilët kryejnë përpunim shkencor nuk u mundëson qasje te sendet e tundshme (neni 95-a paragrafi (4));

27. përpunon kopje të trashëgimisë së tundshme kulturore pa leje të Drejtorisë (neni 95-b);

28. nuk miraton plan për mbrojtje parandaluese dhe aksion urgjent në rast të veprimeve joligjore (neni 104 paragrafi (1));

29. nuk i dorëzon Drejtorisë të dhëna për trashëgiminë kulturore ose në mënyrë rrjedhëse nuk i azhurnon (nenin 115 paragrafi (3));

30. nuk paraqet trashëgimi kulturore ose të mira për të cilat supozohet se paraqesin trashëgimi kulturore, si dhe ndryshim faktik ose juridik të të mirës së mbrojtur pas paraqitjes së saj, në afat të përcaktuar me këtë ligj (neni 129);

31. nuk vepron me të mirën të mbrojtur si nikoqir i mirë, përkatësisht nuk e ruan, respekton, mirëmban ose në kohë nuk i ndërmerr masat e përcaktuara të mbrojtjes (neni 130 paragrafi (1));

32. nuk i kompenson mjetet e investuara publike në rast të tjetërsimit të të mirës së mbrojtur (neni 131 paragrafi (1));

33. nuk lejon dokumentim, studim, hulumtim dhe zbatimin e masave të mbrojtjes në raste kur është dhënë leje nga Drejtoria (neni 132 paragrafët (1) dhe (2));

34. nuk lëshon trashëgimi kulturore në shfrytëzim të përkohshëm për nevojat të manifestimeve kulturore (nenin 133 paragrafi (1));

35. nuk mundëson qasje të trashëgimisë kulturore publikut në mënyrë të veçantë (neni 134 paragrafët (1) dhe (2));

36. nuk e respekton të drejtën e blerjes fillestare (neni 140 paragrafi (1));

37. nuk e përcjell gjendjen e trashëgimisë së patundshme kulturore e cila gjendet në komunat për të cilat në mënyrë territoriale është kompetente dhe për çdo ndryshim nuk e njofton Drejtorinë (neni 146 paragrafi (4) pika 11)

38. nuk ngre procedurë për dhënie të provimit profesional për rizgjedhje në titull të zgjedhur profesional në afat të përcaktuar me këtë ligj (nenin 165-b paragrafi (1)).

(2) Gjobë në shumë prej 500 deri në 700 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni edhe personit përgjegjës te personi juridik.

(3) Gjobë në shumë prej 700 deri në 1500 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni edhe tregtarit individual.

(4) Gjobë në shumë prej 500 deri në 700 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni edhe personit fizik.

(5) Për kundërvajtjen nga paragrafi (1) pika 10 të këtij neni personit juridik dhe personit fizik mund t'u shqiptohet masë e veçantë e kundërvajtjes konfiskim i sendeve, detektor i metali dhe mjete tjera teknike të përshtatshme për detektim nga nenin 63 i këtij ligji, me të cilën është kryer kundërvajtja.

(6) Për kundërvajtjet nga paragrafi (1) pikët 8, 11, 21, 23, 29 dhe 30 të këtij neni, personit juridik mund t'i shqiptohet masë e veçantë e kundërvajtjes konfiskim i sendeve që paraqesin të mirë e tundshme e mbrojtur e cila është fituar, përkatësisht janë send i kryerjes së kundërvajtje.

(7) Për kundërvajtjet nga paragrafi (1) pikët 8, 11, 21, 23 dhe 30 të këtij neni, personit fizik mund t'i shqiptohet masë e veçantë e kundërvajtjes konfiskim i sendeve që paraqesin të mirë e tundshme të mbrojtur e cila është fituar, përkatësisht janë lëndë e kryerjes së kundërvajtje.

(8) Për kundërvajtjen nga paragrafi (1) pikët 11, 12, 17, 20 dhe 21 të këtij neni, personit juridik dhe tregtarit individ mund t'u shqiptohet sanksion ndalim i përkohshëm për realizim të veprimtarisë me të cilën është kryer kundërvajtja prej gjashtë muaj deri në dy vjet."

Neni 80

Në nenin 174 paragrafi (1) në pikën 2 fjalët: "ex lage e mbrojtur" shlyhen.

Neni 81

Në nenin 174-a pas numrit "172" shtohen fjalët: "172-a".

Themelimi i Këshillit Nacional

Neni 82

Këshilli nacional do të themelohet në afat prej 30 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Strategjia nacionale

Neni 83

Strategjia nacionale do të miratohet në afat prej gjatë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Aktet nënligjore

Neni 84

Aktet nënligjore të parapara me këtë ligj do të miratohen në afat prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Harmonizimi i punës së institucioneve

Neni 85

Institucionet publike për mbrojtje do ta harmonizojnë punën dhe aktet e tyre me dispozitat e këtij ligji në afat prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Titujt profesionalë

Neni 86

(1) Për personat të cilët në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji kanë fituar titull profesional në pajtim me Ligjin për mbrojtjen e trashëgimisë kulturore ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 20/2004, 115/2007, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14 dhe 44/14) titulli i fituar u pranohet në pajtim me këtë ligj.

(2) Procedurat për marrjen e titujve profesionalë të filluara sipas rregullave që në fuqi para hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të përfundojnë sipas dispozitave të Ligjit sipas të cilit kanë filluar.

Neni 87

Autorizohet Komisioni Juridik-Ligjvënës i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë që të përcaktojë tekst të spastruar të Ligjit për mbrojtjen e trashëgimisë kulturore.

Neni 88

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë", ndërsa dispozitat e neneve 70, 71, 72, 73 dhe 74 të këtij ligji do të fillojnë të zbatohen nga 1 janari 2016.